

kar se pa zgodi le v najredkejših slučajih. Med petjem čitati besedilo pa nima prav nobenega pomena in le moti izvajalca z vednim listanjem po sporedu. — Končno moram omeniti še poslednji nastop Svärđströmova, v katerem je pela *Delibesova* „Kadiška dekleta“ in gavoto iz *Massenetove* opere „Manon“ z isto bravuro kot prejšnje pesmi. Dodala je še nekaj Griegovih pesmi, med njimi tudi pri nas že znano „V čolnu“.

Kot pianist pa je v tem koncertu nastopil mladi komponist *Georges Széll*. Da s tako rivalinjo ni imel lahkega stališča, je umevno. Občinstvo je bilo sicer ob njegovem prvem nastopu odločno na njegovi strani; čim bolj pa je ugajala Svärđströmova, tem manjše je bilo navdušenje zanj. Priznati pa se mu mora, da ima vse predpogoje: velikansko tehniko, pojmovanje in izrazit temperament ter že sedaj moč, da postane pianist svetovne slave, ako bo imel mir in čas za nadaljni razvoj. Žal, da je igral samo eno klavirsko skladbo: Chopinovo sonato v h. V ostalih dveh nastopih je igral parafrazi in sicer Čajkovskij-Pabstovo na motive iz opere „Jevgenij Onjegin“ in svojo na Rihard Straussov „Till-Eulenspiegel“. Da pri tej starosti popolnosti tako v igri kot v kompoziciji ni mogoče, da je pojmovanje mladeniško preognjevito, je naravno. — Koncem poročila moram pohvalno omeniti delikatno klavirsko spremljevanje solospjevov prof. *A. Tarnaya*.

Dr. Kozina

Ljubljana. Dne 2. decembra 1913 je priredil bivši tenorist slovenske opere *St. Orželski* svoj koncert v veliki dvorani „Narodnega doma“. Dvorana je znana po svoji grozni akustiki, če pa je še prazna, tako odmeva, da sploh ni slišati pravega glasu. To je bil prvi vzrok neuspeha Orželskega. V reklamnih noticah se je pisalo, da je Orželski študiral zadnji čas v Milanu. Žal, da tega ni čutili. Orželski ima krasen material, v piano kot v forte, samo uporabiti ga ne zna. Zato se Orželski pod nobenim pogojem ne sme prištevati koncertnim pevcem. Slovenske pesmi, ki jih je pel, so nam že ljube znanke: *Proház-kove* „Bolne rože“, „Tak' si lepa“ in „Zvezde žarijo“ ter *Lajovičeva* „Serenada“. Najboljše sta mi ugajali dve poljski pesmi „Serenada“ in „Gondoliera“ skladatelja *J. Galla*, katere je pel v poljskem in *Petrova* „Kje so sanje“, ki jo je pel v ruskem jeziku. Ostale točke so bile arije iz opere „Zaza“ (Leoncavallo) „Jevgenij Onjegin“ (Čajkovskij), „Ribiči z biseri“ (Bizet), „Andrea Ghénier“ (Giordano), ki jih je pel slovensko, rusko oziroma laško.

Dr. Kozina

Ljubljana. (Cerkveni koncert H. Sattnerja 11. marca 1914.) Po Premrlovem vzorcu je priredil tudi Sattner v frančiškanski cerkvi svoj koncert. Medtem ko se Premrl ne boji nobenih stroškov in povabi na svoj koncert za sodelovanje najbolj priznane slovenske in hrvaške mojstre na orgle, hoče Sattner pokazati, kaj sam premore in povabi samo ravnatelja Nemške Filharmonske Družbe *Weis-Ostborna*. To Sattnerjevo namero pohvalno priznam, kajti, kadar nam ne bo treba iskati pri sosedih solistov in orkestra, tedaj bomo lahko rekli: to je naš — slovenski koncert. Vendar še nekaj je potreba! Ne sme se samo pokazati, da imamo sami svoje izvršujoče moči, treba je pokazati tudi svoje ustvarjajoče umetnike. Na to je Sattner popolnoma pozabil; od slov. cerkvenih komponistov najdemo samo njegovo ime in še to samo v eni tenorski ariji iz „Assumptio“. Posvetna slovenska glasba se krasno razvija, in kolikor morem po časopisju zasledovati, cerkvena nič manj, zato bi bilo pri takih cerkvenih koncertih predvsem potrebno podati domaćo literaturo. Organisti pač nimajo časa, cerkvenega petja dobro pripraviti, zato bi bilo toliko večje važnosti, na cerkvenih koncertih slišati cerkvene skladbe v kolikor mogoče dovršeni obliki. Sattnerjev zbor je menda najboljši cerkveni zbor, ni pa koncertni, ker mu manjka materijala in tudi izpiljenosti. Sopran je izredno krepak, alt dober, tenorji, zlasti pa basi indiferentni, brez prave barve. Izgovorjava je slaba; besedilo „Salve regina“ poznam, vendar mu nisem mogel slediti, pri *Rheinbergerjevem* „Passionsgesang“ pa dolgo časa nisem vedel, v kakem jeziku pojo. Koncert se je začel s *Hochreiterjevo* „Salve regina“, katero

je zložil Sattnerjev prijatelj nalašč za ta koncert. Sattner se je očitno potrudil, da izdela vsa melodično in harmonično lepa mesta kolikor mogoče dobro, kar se mu je tudi posrečilo. Sledil je *Rheinbergerjevo* nemški „Passionsgesang“, *Engelhardtova* „Brezmadežna“ (prestava), potem pa *Sattnerjeva* arija iz „Assumptio“, katero je pel prof. *Robida* z lepim prednašanjem. Za tem je sledila *Griesbacherjev* à capella zbor „Tristis est anima mea“, ki pa ni uspel, ker so bili basi prešibki in brezbarvni. Odločno najboljša točka večera je bil *J. B. Foersterjev* „Stabat mater“ za zbor in orkester. *J. B. Foerster* je nečak našega Foersterja in ugleden komponist. Spisal je poleg manjših skladb dosedaj štiri simfonije, več orkestralnih suit, štiri opere in komorne kvartete. „Stabat mater“ se mu je zelo posrečil. Theme so večidel preproste, harmonizacija na višku in orkestracija blesteča. Orkester je oskrbela vojaška godba 27. pešpolka.

Dr. Kozina

Ljubljana. (Ljudski koncert „Ljubljanskega Zvona“ 19. marca 1914.) Podpredsednik in pevovodja „Ljubljanskega Zvona“ *Zorko Prelovec* je najmarljivejši pevovodja ljubljanskih, morda tudi kranjskih pevskih društev. Za svoj cilj si je stavil vzbuditi v masi zmisel za lepo umetno pesem; ustvaril si je lep zbor čez 60 pevk in pevcev ter prireja z njim v Ljubljani in tudi drugod ljudske koncerte. Vidi se, da je v Ljubljani njegov zbor na ugledu že precej pridobil, kajti zadnji koncert je bil daleko bolje obiskan kakor prejšnji. Koncert je bil namenjen že za začetek sezije, moral se je pa preložiti, ker je „Gl. M.“ svoj Ipavčev večer prelagala, pa tudi zaradi gostovanja zagrebške opere. Mučno je bilo zlasti prelaganje Ipavčevega večera; „Ljubljanski Zvon“ je naznanil po časopisju čas, v katerem se vrši ljudski koncert. Takoj naslednji dan pa je že „Glasbena Matica“ naznanila, da se tisti čas vrši Ipavčev večer. — „Ljubljanski Zvon“ je — samo ob sebi umevno — odstopil, ker je vedel, da bi tik po koncertu „Glasbene Matice“ pel praznim stenam; ali Ipavčev koncert se v napovedani dobi ni vršil. Jaz mislim, da je tako postopanje „Glasbene Matice“ napram tako marljivemu in za napredkom stremječemu „Ljublj. Zvonu“ zelo — nehonetno! Kar se sporeda tiče, mu manjka harmonije. Ves koncert naj sestoji iz najrazličnejših točk, pa mora dati vendar lepo zaokroženo celoto. Ni vseeno, kaki in v katerem redu se razvrste solospevi in klavirske točke. Sestava programa ni lahka in zato jo pevovodja ne sme prepustiti drugim. Koncert je otvoril mešan zbor 65 pevcev ter je zapel *Krekovo* „Slika“, natisnjeno v „N. A.“. Pesem je prav čedna; zbor jo je tudi dobro prednašal. Sledil je *Adamičev* sveži „Večer“, ki so ga med vsemi pesmimi najboljše izvedli in ki je tudi najboljše ugajal. *Lajovičev* „Vodica čista se vila“ je prav tako lep, kakor težak; zato bi v bodoče „Ljubljanskem Zvonu“ priporočal, da svoje moči ne precenjuje, ker ena neuspela težka pesem moralno pevcem preveč škoduje. *Pavličeva* polno zveneča „Kaj ve misli?“ ni name napravila onega glasbokega vtisa, kakor sem ga pričakoval po partituri. Glasovi niso bili primerno razdeljeni; globokim in krepkim basom sopran nikakor ni zadostoval, bil je prešibek in prerzek. Kot privlačno silo si je Prelovec izbral „Matija Gubca“, *F. S. Vilharjevo* balado za soli in mešan zbor. Vilhar je med jugoslovanskimi skladatelji eden najmarkantnejših; melodioznost in jasna, lahko umljiva harmonija mu je glavna skrb. O moderni harmonizaciji ni ne duha ne sluha. Vilhar piše za mase in najde vedno tudi mnogo priznanja. „Matija Gubec“ je menda njegovo najboljše delo, med baladami pa prav gotovo. Dasi je Vilhar skoraj naroden skladatelj, vendar izvajanje „Gubca“ nikakor ni lahko. Prelovec zasluži tedaj posebno priznanje, da se je lotil te balade. Četudi ni bila skozinskoz izpiljena, vendar je dosegla lep uspeh, na katerega sme biti „Ljub. Zvon“ ponosen. Soli so peli kot zborovi pevci prav dobro: *Lumbar* (ten.), *Završan* (bariton-Gubec) in *Pip* (bas). Za boljše razumevanje balade pa je dogodke kmetskih uporov razjasnil v nekoliko predolgem, vendar zanimivem govoru prof. *Ilešič*. Kot solistka je nastopila gdč. *Ivanka Hrastova*, naša znanica iz prejšnjih koncertov. Pela je poleg ene *Taubertove* in *Wolfove*